

Kryp, køntri og spaceinvaders

TIL ELEVER OG LÆRERE

«Mennesket trenger å bli inspirert», sier Arne Nerjordet, en av designerne som utgjør designerduoen Arne&Carlos.

Med denne utstillingen ønsker Nasjonalmuseet å sette fokus på det skapende mennesket. Hva er det som kan inspirere oss i våre omgivelser hjemme eller på reise, i hverdag og på ferie? I en travel hverdag er det lett å glemme at vi mennesker er skapende – ikke bare når vi er barn, men hele livet! Det er Arne&Carlos levende eksempler på.

Hva samler vi på, og hva gjør vi med det? Med Kryp, køntri og spaceinvaders får elevene anledning til å bli kjent med Arne&Carlos' skaperglede og på den måten kunne motivere elever og lærere til å oppøve egen kreativitet. Motiver fra gamle, kjente strikketradisjoner, insekter, en knust blomsterpotte, popstjerner, dataspill og ting du finner på gata, blir forvandlet til nye mønstre som får plass på luer, gensere, kjoler, skjorter, julekuler og dukkeklær. Vi tror vi ser en trøye i setesdalsmønster med «kross og kringle», men oppdager ved nærmere ettersyn noe nytt.

«Ikke kast papir! Lag bøker», oppfordrer Arne. Han viser til scrapbøker han og Carlos syr selv. Her kan man samle på ideer og lime inn alt fra frimerker, postkort, utklippsdukker og fotografier. Man kan også tegne. «Lag oppskrifter selv, man trenger ikke kjøpe alt», fortsetter han.

Med utstillingen kommer man inn på temaer som resirkulering og miljøvern, tradisjon og kulturarv, samarbeid og arbeidsprosess. Man kan også snakke om at arbeidet og å leve går i ett, slik Arne&Carlos lever livet.

Kryp, køntri og spaceinvaders viser et utvalg av Arne&Carlos' klær som de har tegnet selv. Klærne på utstillingen er delt inn i temaer hentet fra ulike personer, hendelser og ting de er blitt begeistret for, som stilikonet Dolly Parton, kjøkkenrutestoffer og gjenbruk av jeans i «køntristil», insekter, origami, modelltegninger fra sløyden, bunader og spaceinvaders!

HVA VIL DU MØTE PÅ UTSTILLINGEN?

KRYP: Insekter

Hvordan er det å ha på seg en genser med insekter?

En gang Arne&Carlos var i Paris, ble de kjent med en dame som bodde der, og som hadde alt hun trengte. Hun hadde anlagt en vinterhage i hjemmet sitt, der hun dyrket orkideer, sommerfugler og insekter. Det ga inspirasjon til å lage hage og dyrke planter i eget hjem på Tonsåsen. Med nye planter kom også insekter og kryp som ikke hadde eksistert der før, for stedet hadde tidligere vært en togstasjon.

En gammel bok med norske strikkemønstre ble inspirasjonen til et biemønster. Bien fikk lange bein og ble til bord på en genser. Vingene på en sommerfugl ble til fargepaletten på en dukkegenser.

Sammen med Arne&Carlos kan vi reflektere over hvordan klima og miljø endrer seg og påvirker alt som lever i naturen.

Sløyd

Da Arne&Carlos skulle pusse opp huset sitt på Tonsåsen, kom de til å tenke på sløydtime på skolen. De fant arbeidstegninger av biler, båter og fly i gamle bøker de hadde tatt vare på. Detaljer av tegningene ble forenklet og utviklet til broderier på skjorter og mønstre for strikkeveste til menn.

Origami

Har du brettet en spåkopp? Da har du arbeidet med origami. Begrepet stammer fra Japan og betyr å brette i papir. Inspirasjonen fra et lekkert papir i esken til en parfymeflaske ble begynnelsen på en periode med brette for Arne&Carlos. Modellene de hadde tegnet, trengte noe å ha på seg. Så hvorfor ikke plassere spåkoppperformer som klær på modellene?

Papiret ble byttet ut med tynne bomullsstoffer, og av stoffene laget de bluser og skjorter, kjoler og skjørt.

Hva betyr «cut out»? Sammenhengen mellom brette og klipping er nokså nærliggende. Kanskje har du laget papirrosetter og festet dem til vinduet slik at lyset slipper gjennom?

I frykten som oppsto etter 11. september 2001, da tvillingtårnene i World Trade Center ble styrtet, syntes Arne&Carlos det var nødvendig å holde fast ved noe

som var trygt. Gode minner fra barndommen kom tilbake i form av fargesymboler som rosa, lyseblått og lysegult. Brette og klipping til fine mønstre utgjorde noe kjent i en usikker verden.

KØNTRI

Beundringen for Dolly Parton, amerikansk countrysanger og filmstjerne, ble begynnelsen til å lage klær i kjøkkenrutete bomullsstoff. Stoffene kjøpte de på salg hos dagligvarebutikken Domus på Fagernes. Sammen med en haug med jeans som Arne&Carlos fikk av Carlos' mor, sydde de klær mens de spilte gamle LP-plater med Dolly Partons musikk. Resirkulert og kjøkkenruter i «køntristil» ble mote.

Gammel tradisjon i ny drakt

Hvordan vil du beskrive en bunad? Arne&Carlos har lenge interessert seg for gamle tradisjoner med rosemaling og håndbroderier. De oppsøkte folkemuseer og samlet på broderier, som de rammet inn og limte i scrapbøker for å ha som inspirasjon til for eksempel en dongerijakke!

I utstillingen finner du også en lappeteppegenser med reinsdyrmotiv på en litt uvanlig måte.

SPACEINVADERS

Det er som om man hører lyden – det er Carlos som spiller dataspill. Arne ber ham komme til tegnebordet for å arbeide.

Figurene «Spaceinvadors» fra et dataspill på åttitallet blir til mønstre og erstatter plassen til «kross og kringel» som motiv på den strikkede mariusgenseren. Arne&Carlos har på sin kreative og personlige måte gitt tradisjonen en fornyet interesse.

OM FORMIDLINGEN

Kryp, køntri og spaceinvaders er en utstilling der elevene skal bli kjent med Arne&Carlos og aktivt utforske deres kreative univers. Arne&Carlos blir presentert i en film som er produsert spesielt for anledningen.

Elevene blir invitert til å bidra med egne broderier til et kjedebrev (kjedekjole) som vandrer med utstillingen over hele landet.

På et stykke stoff broderer elevene sine signaturer eller logoer i Arne&Carlos ånd.

Broderiene festes til kjolen, som kommer til å bli mer og mer fargerik. Kjolen er tegnet av Arne&Carlos.

Alt materiale for workshop følger med.

UTSTILLINGEN I FORHOLD TIL SKOLENS PLANER

Det skapende mennesket er omtalt i læreplanen for den tiårige grunnskolen: «Opp-læringen må gi rom for elevenes skapende trang, og samtidig vekke deres glede ved andres ytelser.» «Opplæringens mål er å utvide barns, unges og voksnes evner til erkjennelse og opplevelse, til innlevelse, utfoldelse og deltakelse.»

Vi viser også til Ann Bamford og hennes forskning på barns arbeid med kunst og kultur: "Den britiske professoren Ann Bamford har fått skolefolk over hele verden til å lytte når hun forteller om The Wowfactor: hva elever er i stand til å oppnå og lære når de også får bruke sine evner til å forme, skape og uttrykke seg kunstnerisk". Sitat fra artikkel publisert i Aftenposten 13. mars 2011.

Forslag til forberedelser:

Elever og lærere orienterer seg om når utstillingen kommer til skolen, og forbereder seg ved å tenke over hva det er som inspirerer.

Forslag til etterarbeid for de som ønsker det:

Snakk om utstillingen i klassen etter besøket. Hvilke ideer fikk du som du kunne tenke deg å arbeide videre med?

Lag en scrapbok. Der kan du skrive ned ideer og samle på det du synes er fint.

Inspirasjon til bøker kan du få ved å følge lenken nederst.

Origami

Vindmølle

Spåkopp

«Cut out»

11. september 2001

Mariusgenser

Scrapbok (eksempler på kunstnerbøker)

Ann Bamford